

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (ΙΜΕΟ)

ΟΙ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΚΑΙ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ:
Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ

Το Συμπόσιο του ΙΜΕΟ στις 24-25 Φεβρουαρίου 1994

Επιμέλεια:
ΜΑΡΙΟΣ ΝΙΚΟΛΙΝΑΚΟΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΒΑΝΗ

Βασίλης Σεβδαλής
πρόεδρος Οργανισμού
Οικονομικής Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων (ΟΑΕ)

ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ – ΝΕΟΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ

1. Αναπτυξιακή αναδιάρθρωση του βιομηχανικού τομέα στην Ελλάδα – Ιδιωτικοποιήσεις – Στόχοι

Είναι θεωρητικά τεκμηριωμένο ότι μία ενεργός βιομηχανική πολιτική ασκεί θετική επίδραση στην ανάπτυξη της οικονομίας συνολικά και επομένως αποτελεί αναγκαίο κομμάτι κάθε μακροχρόνιας πετυχημένης πολιτικής ανάπτυξης. Άλλωστε, η ανάπτυξη μιας οικονομίας είναι μία μακροχρόνια διαδικασία, η οποία προσδιορίζεται από την εξέλιξη των παραγωγικών σχέσεων.¹

Με τον όρο βιομηχανική πολιτική εννοούμε το σύνολο των μέτρων τα οποία αποβλέπουν να επιδράσουν αποφασιστικά στο βιομηχανικό τομέα και τους βιομηχανικούς κλάδους. Απλά εκφρασμένα, σημαίνει: μέτρα υπέρ της βιομηχανίας.

Βασικοί στόχοι της βιομηχανικής πολιτικής της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, όπως εξαγγέλθηκαν στις προγραμματικές δηλώσεις της στις 25.10.93, είναι, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθοι:²

1. Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής βιομηχανίας με τη βελτίωση της υπάρχουσας υποδομής.
2. Η ποιοτική αναβάθμιση της βιομηχανικής παραγωγής.
3. Η αναδιάρθρωση της ελληνικής βιομηχανικής παραγωγής.
4. Η ανασυγκρότηση της παραγωγής σε φθίνουσες περιοχές.

Οι παραπάνω στόχοι είναι ενταγμένοι στο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (ΚΠΣ) για τα χρόνια 1994-1999 και ειδικότερα στο πρόγραμμα για τον

τομέα της βιομηχανίας. Στα πλαίσια του παραπάνω προγράμματος, στο υποπρόγραμμα ΙΙΙ, που αφορά στον εκσυγχρονισμό της βιομηχανίας, προβλέπονται:³

- α. Μέτρα για τον εντοπισμό, την επιλογή και τη στήριξη επιχειρήσεων ικανών να αναπτυχθούν σε ανταγωνιστικό περιβάλλον.
- β. Μέτρα που αφορούν ειδικά κίνητρα για τον εκσυγχρονισμό παραγωγικών επενδύσεων σε περιοχές με βιομηχανική παρακμή.

Οι προγραμματιζόμενες ενέργειες μέσω των προγραμμάτων αυτών εντάσσονται σε ένα εθνικό σκέλος και σε ένα περιφερειακό σκέλος, το οποίο περιλαμβάνει συμπληρωματικές ενέργειες προς αυτές του εθνικού σκέλους. Στους παραπάνω στόχους βιομηχανικής πολιτικής εντάσσεται και η πολιτική της ιδιωτικοποίησης των προβληματικών επιχειρήσεων.

Με τον όρο ιδιωτικοποίηση εννοούμε μία πράξη, είτε περιορισμού του ρόλου του κράτους είτε αύξησης του ρόλου του ιδιωτικού τομέα, τόσο σε κάποια συγκεκριμένη δραστηριότητα, όσο και στα ποσοστά ιδιοκτησίας των περιουσιακών στοιχείων.⁴ Οι ιδιωτικοποιήσεις είναι κατ' αρχήν πολιτική πράξη. Είναι όμως και βασικό θέμα της βιομηχανικής πολιτικής. Γι' αυτό, άλλωστε, τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγάγουν τις ιδιωτικοποιήσεις σήμερα σε αυξανόμενη απαίτηση στα πλαίσια της πολιτικής του ανταγωνισμού.⁵ Με άλλα λόγια, προσβλέπουν σε ενίσχυση του ανταγωνισμού μέσω των ιδιωτικοποιήσεων.

Οι βιομηχανικοί αυτοί στόχοι αποτελούν κατ' εξοχήν το περίγραμμα στόχων για την ιδιωτικοποίηση εταιρειών ενταγμένων στον Οργανισμό Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων, ο οποίος είναι ο ειδικός φορέας για τη διαχείριση των προβληματικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα.

Με βάση το παραπάνω πλαίσιο βιομηχανικής πολιτικής θα καταβληθεί προσπάθεια να ερμηνευτεί και να αξιολογηθεί η ίδρυση και λειτουργία του ΟΑΕ από το 1983 μέχρι σήμερα.

2. Ίδρυση ΟΑΕ – Φάσεις λειτουργίας και προσανατολισμοί

Ο ΟΑΕ θεσμοθετήθηκε το 1983 με τον ιδρυτικό νόμο 1386, με στόχο να προωθήσει τον εκσυγχρονισμό των προβληματικών επιχειρήσεων με επενδύσεις, τις οποίες δεν μπορούσαν ή δε θέλησαν να κάνουν ιδιώτες επενδυτές. Εξελίχτηκε στη συνέχεια ως ο φορέας για την επίλυση του προβλήματος της διαχείρισης των προβληματικών επιχειρήσεων.

Η αναγκαιότητα για τη σύσταση ειδικού φορέα για την εξυγίανση προβληματικών επιχειρήσεων επισημάνθηκε ήδη τόσο το 1974, όσο και το 1981 από τον καθηγητή κ. Αγγελόπουλο, ο οποίος διατυπώνει και βασικές προ-

τάσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος της εξυγίανσης. Ως εκ τούτου μπορεί να υποστηριχτεί ότι κάπως καθυστερημένα ενεργοποιείται ο ΟΑΕ και ότι η άμεση ενεργοποίησή του θα είχε, ίσως, οδηγήσει σε έγκαιρη και αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των προβληματικών επιχειρήσεων στη χώρα μας. ⁶ Παρ' όλα αυτά, η δημιουργία του ΟΑΕ αποτελεί καινοτομία για την Ελλάδα.

Όμως, παρόμοιοι οργανισμοί υπήρχαν προ πολλού και σε άλλα κράτη της Ευρώπης. Π.χ. υπάρχουν κρατικοί οργανισμοί βιομηχανικής ανάπτυξης, όπως ο SNI στο Βέλγιο, ο IDI στη Γαλλία, ο IDA στην Ιρλανδία. Επίσης υπάρχουν οργανισμοί οικονομικής ανασυγκρότησης και εξυγίανσης, όπως ο SNSN στο Βέλγιο και ο GEPI στην Ιταλία. Ιδιαίτερα αναφέρονται ο IRI της Ιταλίας και ο INI της Ισπανίας, καθώς τα καταστατικά αυτών των οργανισμών ελήφθησαν υπόψη για τη δημιουργία του ΟΑΕ.

Η πρώτη φάση λειτουργίας του ΟΑΕ, από την ίδρυσή του μέχρι το 1985, χαρακτηρίζεται από την προσπάθεια εξυγίανσης των προβληματικών επιχειρήσεων. Εφαρμόστηκε μία διαδικασία τριών σταδίων:

1. Απόφαση του ΥΠΕΘΟ για υπαγωγή της προβληματικής επιχείρησης στον ΟΑΕ.
2. Διορισμός ενός ΔΣ και κατάρτιση σχεδίου εξυγίανσης της επιχείρησης.
3. Διακανονισμός των παλιών χρεών.

Το πρόγραμμα αυτό δεν ολοκληρώνεται, λόγω αλλαγής της φιλοσοφίας στην οικονομική πολιτική. Έτσι, το τρίτο στάδιο, ο διακανονισμός δηλαδή των χρεών, δεν υλοποιείται.

Βασικό μειονέκτημα στην πολιτική που ασκήθηκε στην περίοδο αυτή συνιστά η απουσία αναδιαρθρωτικού περιεχομένου στην πρωτοβουλία διάσωσης και εξυγίανσης των προβληματικών επιχειρήσεων. Μπορεί να πει κανείς ότι ο ιδρυτικός νόμος του ΟΑΕ, ο 1386/83, σ' αυτή τη φάση δεν εφαρμόστηκε σωστά. Ο στόχος ήταν σωστός, δηλαδή να αξιοποιηθεί το επενδεδυμένο παραγωγικό δυναμικό που υπήρχε στη χώρα μας. Επιχειρήσεις που είχαν καλό εξοπλισμό, δυνατότητες, αλλά εξαιτίας ορισμένων λόγων, όπως ο υπερβολικός δανεισμός, η υπερχρέωση κ.λπ., βρίσκονταν σε κακή οικονομική κατάσταση, έπρεπε να σωθούν για λόγους οικονομικούς και για λόγους κοινωνικούς, δηλαδή για να διατηρηθεί η απασχόληση. Όμως, προϋπόθεση για να ενταχτεί μια επιχείρηση στον ΟΑΕ ήταν να συνταχτεί μελέτη βιωσιμότητας, η μελέτη αυτή να είναι ορθή και η επιχείρηση να έχει ιδιαίτερη σημασία, είτε για το βιομηχανικό κλάδο είτε για το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.

Διαπιστώθηκε, όμως, ότι δεν ήταν όλες οι μελέτες αντικειμενικά σωστές και ότι εντάχτηκαν επιχειρήσεις στον ΟΑΕ, οι οποίες δε θα έπρεπε να είχαν ενταχτεί.⁷

Στην περίοδο 1985-1987, τη 2η φάση διακυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, έγινε, στο πλαίσιο της πολιτικής σταθεροποίησης, η πρώτη απόπειρα ουσιαστικής αντιμετώπισης των προβληματικών επιχειρήσεων, με στόχο τη γρήγορη εκκαθάριση της κατάστασης και την απαλλαγή της χώρας από μία συνεχή οικονομική αιμορραγία.

Τον Οκτώβριο του 1985 καταρτίστηκε ένα πρόγραμμα για την επιβίωση ή την εκκαθάριση των εταιρειών, με στόχο να ολοκληρωθεί αυτό μέχρι το τέλος του 1986. Στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού πραγματοποιείται η ρύθμιση των χρεών 23 προβληματικών επιχειρήσεων, ενώ για 20 ακόμα επιλέγεται η λύση του κλεισίματος και της εκκαθάρισης. 15 εταιρείες ιδιωτικοποιούνται, δηλαδή επιστρέφονται στον ιδιωτικό τομέα, και υπό κρατικό έλεγχο, δηλαδή υπό τον ΟΑΕ, τίθενται εκείνες που θεωρούνται στρατηγικής σημασίας: ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ ΑΕ, ΠΥΡΚΑΛ ΑΕ, ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΧΑΡΤΟΠΟΙΑ ΑΕ, ΑΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΙ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ ΑΕ (πρώην εταιρείες ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΗ).⁸

Το κόστος του εγχειρήματος αυτού καλύπτεται κατά 47,5 δισ. από τον κρατικό προϋπολογισμό και κατά 41,5 δισ. από τον τραπεζικό δανεισμό. Κατά την περίοδο όμως 1987-1989 παρατηρείται μία χαλάρωση στην αντιμετώπιση των προβληματικών επιχειρήσεων. Το 1989 επιχειρείται μια νέα πραγματιστική αντιμετώπιση του θέματος των προβλημάτων του ΟΑΕ, η οποία συγκεντρώνει οικουμενική συναίνεση. Αποφασίζεται ένα πακέτο μέτρων με προοπτική εφαρμογής του μέσα σε τρία χρόνια. Αυτό το πακέτο μέτρων αποτελεί συνέχεια της προηγούμενης πολιτικής αυτής της φάσης, εμπεριέχει, όμως, ως καινοτομία, τη δημιουργία ενός «Φορέα Υποδοχής Εργαζομένων», ο οποίος θα αναλάμβανε μέσα σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα, π.χ. μιας τριετίας, να μετεκπαιδεύσει και να επανεντάξει στην παραγωγή τους εργαζόμενους που θα προέρχονταν από τις προβληματικές επιχειρήσεις. Το κόστος της μετεκπαίδευσης εκτιμήθηκε σε 35 δισ., 2,5 εκατ. ανά εργαζόμενο, χωρίς τις αποζημιώσεις, ενώ το όλο πρόγραμμα προβλεπόταν να χρηματοδοθεί από το Κοινωνικό Ταμείο της Κοινότητας και τον ΟΑΕΔ.⁹

Το πρόγραμμα αυτό δεν τυγχάνει όμως της απαιτούμενης τελικής έγκρισης της κυβέρνησης. Η εφαρμογή, τέλος, της ιδέας αυτής μέσω του προγράμματος εκπαίδευσης και αυτοαπασχόλησης φαίνεται να απέχει από τους αρχικούς στόχους, αφού τείνει περισσότερο σε μεταφορά κάποιου σχετικά αυξημένου εισοδήματος προς τους απολυμένους των προβληματικών επιχειρήσεων και λιγότερο στην πραγματική τους μετεκπαίδευση, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Τον Απρίλιο του 1990 αρχίζει μία άλλη φάση λειτουργίας του ΟΑΕ, ως συνέπεια της στροφής της οικονομικής πολιτικής στη χώρα, λόγω της κυβερνητικής αλλαγής (κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας). Βασικό συστατικό στοιχείο αυτής της οικονομικής πολιτικής, που διαρκεί μέχρι τον

Οκτώβριο του 1993, είναι η πολιτική των αποκρατικοποιήσεων, την οποία εξετάζει το επόμενο κεφάλαιο.

Τέλος, η παρούσα φάση λειτουργίας του ΟΑΕ χαρακτηρίζεται από την προσπάθεια ένταξης της ιδιωτικοποίησης των εταιρειών του ΟΑΕ στην αναπτυξιακή πολιτική του Υπουργείου Βιομηχανίας και αποτελεί το κύριο θέμα της εισήγησης.

3. Η πολιτική της αποκρατικοποίησης 1990-1993

3.1 Στόχοι της αποκρατικοποίησης

Η κυβέρνηση που προκύπτει από τις εκλογές της 4ης Απριλίου του 1990 εγκαινιάζει την πολιτική της αποκρατικοποίησης, που αποτελεί πρωταρχικό στόχο του οικονομικού της προγράμματος. Στις προγραμματικές δηλώσεις της 24ης Απριλίου, στο σκέλος για την ανάπτυξη της οικονομίας και της κοινωνίας, αναφέρεται ότι «η αναπτυξιακή στρατηγική στηρίζεται, μεταξύ άλλων, και στην αποκρατικοποίηση της οικονομίας». Σχετικά με τον ΟΑΕ αναφέρεται ότι, «η πολιτική η οποία θα εφαρμοστεί περιλαμβάνει την οριστική αντιμετώπιση της γάγγραινας των προβληματικών επιχειρήσεων του ΟΑΕ». Προβληματικές, με ελάχιστες εξαιρέσεις, που αναφέρονται στην Εθνική Άμυνα, θα περάσουν με πλήρη διαφάνεια –όπως αναφέρεται– στον ιδιωτικό τομέα και θα ρευστοποιηθούν, αν δεν είναι οικονομικά βιώσιμες. Οι εργαζόμενοι που θα μείνουν άνεργοι θα λαμβάνουν πλήρεις αποδοχές επί ένα έτος. Το κράτος αναλαμβάνει για το χρόνο αυτό την επιμόρφωσή τους σε δραστηριότητες που εμφανίζουν ζήτηση. Τέλος, προβλέπεται η εκκαθάριση του ΟΑΕ σε συντομότερο χρονικό διάστημα.¹⁰

Ουσιαστικά, οι αποκρατικοποιήσεις αποτελούσαν το κυριότερο εργαλείο αναπτυξιακής πολιτικής αυτής της περιόδου.¹¹ Στην πράξη, όμως, η βιομηχανική αυτή πολιτική εξελίχθηκε σε μία μεθόδευση μεγιστοποίησης των εσόδων μέσω πώλησης δημόσιας περιουσίας.

3.2 Συνέπειες της πολιτικής των αποκρατικοποιήσεων

Η εφαρμογή της πολιτικής αυτής στις εταιρείες του ΟΑΕ είχε τα ακόλουθα αποτελέσματα: Από τις 64 εταιρείες του ΟΑΕ, 11 ιδιωτικοποιήθηκαν, δηλαδή πέρασαν στον ιδιωτικό τομέα και συνέχισαν να λειτουργούν με τον καινούριο ιδιώτη-επενδυτή, και 49 οδηγήθηκαν σε εκκαθάριση. Από τις εταιρείες που τέθηκαν σε καθεστώς εκκαθάρισης, οδηγήθηκαν στην ανεργία συνολικά 14.946 εργαζόμενοι. Τα πάγια στοιχεία των εταιρειών αυτών

ανέρχονταν σε 56,420 δισ. δρχ. και ο τζίρος, τον οποίο δημιουργούσαν, ανερχόταν σε 135,848 δισ. δρχ.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι εταιρείες, οι οποίες είχαν πρόσφατα εκσυγχρονιστεί ή κατείχαν σημαντικό μερίδιο αγοράς και τέθηκαν σε καθεστώς εκκαθάρισης λόγω έλλειψης μηδαμινών κεφαλαίων κίνησης. Ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση της εταιρείας ΧΑΡΤΟΠΟΙΕΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΕ (ΕΓΛ), η οποία την εποχή της εκκαθάρισης είχε τον πλέον σύγχρονο εξοπλισμό της Ευρώπης, αξίας 6 δισ. δρχ. περίπου, κατείχε ένα σημαντικό μερίδιο αγοράς και ετέθη υπό εκκαθάριση λόγω έλλειψης κεφαλαίων κίνησης της τάξης των 250 εκατ. περίπου. Κάτι ανάλογο ισχύει και για την εταιρεία ΚΑΛΤΣΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ ΑΕ, που ήταν η μοναδική ελληνική εταιρεία παραγωγής καλτσών αυτού του είδους και είχε σημαντικότερο εξαγωγικό προσανατολισμό.

3.3. Συμπεράσματα – Αποτυχία της πολιτικής της αποκρατικοποίησης

Λόγω της εισπρακτικής προτεραιότητας δεν καταβλήθηκε προσπάθεια εξεύρεσης αξιόπιστων επενδυτών για την ιδιωτικοποίηση των εταιρειών του ΟΑΕ. Δεν ελήφθη υπόψη η σημασία την οποία διαδραματίζουν οι πρωταθλητές στη βιομηχανική ανάπτυξη μιας χώρας. Ακόμη και στις βιομηχανικά αναπτυγμένες χώρες, η μεταβίβαση μιας μεγάλης επιχείρησης σε ξένο επενδυτή εμποδίζεται συνειδητά. Η ιδιωτικοποίηση της ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ ΑΕ όχι μόνο δεν έφερε περαιτέρω ανάπτυξη, αλλά αποδυνάμωσε και τις άλλες εταιρείες του κλάδου, ώστε να αντιμετωπίσουν το διεθνή ανταγωνισμό.

Ο τρόπος ιδιωτικοποίησης των επιχειρήσεων του ΟΑΕ έπασχε σημαντικότερα στο σημείο της διαφάνειας κατά τη μεταβίβαση των εταιρειών, με αποκορύφωμα την περίπτωση της ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ ΑΕ. Τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν σε σχέση με την ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ ΑΕ δεν άφησαν απλώς την εταιρεία ακυβέρνητη σε δύσκολες χρονικά στιγμές. Επηρεάσαν συνολικά την όλη διαδικασία των ιδιωτικοποιήσεων και αποθάρρυναν την προσέλευση επενδυτών. Επιπλέον, αποδείχτηκε κατά την εφαρμογή ότι το στοιχειώδες νομικό πλαίσιο, που δημιουργήθηκε για τις ιδιωτικοποιήσεις, δεν επαρκούσε. Μια σειρά από ιδιωτικοποιήσεις δεν μπόρεσαν να υλοποιηθούν ή καθυστέρησαν σημαντικά, επειδή δεν ήταν δυνατόν στα πλαίσια του υφιστάμενου νομοθετικού καθεστώτος να γίνει η διαγραφή των χρεών (βλ. ΜΕΛ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΑΡΤΟΥ ΑΕ, ΘΕΣΣΑΛΙΚΗ ΑΕ, ΕΛΙΝΤΑ ΑΒΕΕ κ.λπ.). Και βέβαια πρέπει να επισημανθεί το μέγα θέμα της έλλειψης κοινωνικής συναίνεσης, καθώς η κοινή γνώμη δεν ήταν τότε πλήρως έτοιμη για να δεχτεί αυτή την έκταση των αποκρατικοποιήσεων.

Τέλος, από τη σύγκριση με την πολιτική της αποκρατικοποίησης που εφαρμόστηκε σε άλλα ευρωπαϊκά κράτη, προκύπτει ότι αυτά απέβλεπαν

κατά την αποκρατικοποίηση εταιρειών, σε μία δέσμη από στόχους, πέρα από την αύξηση εσόδων για τον προϋπολογισμό. Στη Μεγάλη Βρετανία π.χ. επιδιώχτηκε η εισαγωγή του λαϊκού καπιταλισμού, στη Γαλλία επιδιώχτηκε η ενίσχυση της εθνικής παραγωγικής βάσης και στη Γερμανία η διάσωση του παραγωγικού δυναμικού, η διατήρηση βιομηχανικών πόλων ανάπτυξης και η στήριξη θέσεων εργασίας και επενδύσεων. Δεν είχε, επομένως, απόλυτη προτεραιότητα η είσπραξη εσόδων, αντίθετα είχαν και οι άλλοι στόχοι τη σχετική τους βαρύτητα. Στην Ελλάδα, όμως, οι ιδιωτικοποιήσεις λειτουργήσαν αποκλειστικά ως μέσον είσπραξης. Το εκπληκτικό δε της υπόθεσης είναι ότι και οι εισπράξεις υπήρξαν μηδαμινές, μόλις 10 δισ. δρχ. για τις εταιρείες του ΟΑΕ, αν δε συμπεριληφθεί η ΑΓΕΤ ΗΡΑΚΛΗΣ ΑΕ.

Επιπρόσθετα, είναι γενικά αποδεκτό ότι οι ιδιωτικοποιήσεις δε γίνονται για εισπρακτικούς λόγους. Γίνονται για την ανάπτυξη της παραγωγικότητας μέσω των επενδύσεων, τις οποίες θα κάνει ο ιδιωτικός τομέας.

Τελικό συμπέρασμα είναι ότι ο αριθμός των εταιρειών που ιδιωτικοποιούνται είναι πολύ μικρός σε σύγκριση με τον αριθμό των εταιρειών που οδηγούνται στη διαδικασία της εκκαθάρισης, είτε εν λειτουργία είτε μετά την οριστική διακοπή της δραστηριότητάς τους, οπότε απλώς εκποιούνται τα περιουσιακά στοιχεία τους. Έτσι, φαίνεται να επιταχύνεται ουσιαστικά η γενικότερη ισχυρή τάση συρρίκνωσης ή και οριστικής απώλειας τμημάτων του εγχώριου παραγωγικού δυναμικού στο χώρο των προβληματικών επιχειρήσεων και καταλήγει στην οριστική έξοδο από την αγορά ένα σημαντικό τμήμα του παραδοσιακού επιχειρηματικού παραγωγικού δυναμικού της χώρας.¹²

4. Ιδιωτικοποιήσεις και αναπτυξιακή πολιτική

4.1. *Επιδιώξεις του προγράμματος των ιδιωτικοποιήσεων*

Βασική επιδίωξη, κατά την ιδιωτικοποίηση των εταιρειών του ΟΑΕ, είναι να δοθεί μία νέα ώθηση στην ανάπτυξη των εταιρειών αυτών μέσω επενδύσεων που θα χρηματοδοτηθούν από τον ιδιωτικό τομέα.

Οι επενδύσεις αυτές, βέβαια, σε πρώτη φάση θα χρηματοδοτηθούν από τους επενδυτές που θα αποκτήσουν τις εταιρείες. Οι επενδυτές όμως αυτοί θα τυχουν των ευεργετημάτων που προσφέρονται στα πλαίσια του ΚΠΣ (Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης) 1994-1999 και ιδιαίτερα από τα μέτρα του Επιχειρησιακού Προγράμματος Βιομηχανίας. Επιπλέον, επειδή σημαντικός αριθμός των υπό ιδιωτικοποίηση εταιρειών βρίσκεται σε περιοχές βιομηχανικής παρακμής, θα γίνει χρήση των ιδιαίτερων κινήτρων για φθίνουσες βιομηχανικές περιοχές.

Λαμβανομένου δε υπόψη ότι οι εταιρείες του ΟΑΕ ιδιωτικοποιούνται ως επί το πλείστον μέσω πλειστηριασμού, επομένως αγοράζεται το ενεργητικό των εταιρειών χωρίς τις υποχρεώσεις, υπάρχει κατ' αρχήν μία ευνοϊκή αφετηρία. Τα επενδυτικά προγράμματα των υποψηφίων επενδυτών οδηγούν σε επέκταση της παραγωγικής βάσης, στον εκσυγχρονισμό και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των εταιρειών.

Αν και κατά την πώληση των εταιρειών του ΟΑΕ επιδιώκεται να επιτευχθεί το μεγαλύτερο δυνατόν τίμημα, αυτό αποτελεί όμως ένα μόνο από τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία της πώλησης. Επιπρόσθετα, βασικά στοιχεία αποτελούν η αξιοποίηση του παραγωγικού δυναμικού, η περαιτέρω διεύρυνση της παραγωγικής βάσης με επενδύσεις και, κατά συνέπεια, η μακροχρόνια στήριξη και η επέκταση των θέσεων εργασίας.

Η σχετικοποίηση του ειδικού βάρους του τιμήματος γίνεται ιδιαίτερα αισθητή σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει προσέλευση επιχειρηματιών επενδυτών για εξαγορά μίας επιχείρησης του ΟΑΕ, και η επιχείρηση αυτή έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ανάπτυξη. Αυτό συμβαίνει όταν μέρος του παραγωγικού δυναμικού είναι ανταγωνιστικό ή όταν η μονάδα μπορεί να εξελιχτεί σε πόλο βιομηχανικής ανάπτυξης για παρεμφερείς δραστηριότητες. Σ' αυτές τις περιπτώσεις μπορεί να δοθεί η εταιρεία, πάντα βέβαια μέσα από τις διαδικασίες διαγωνισμού, ακόμη και με πολύ μικρό τίμημα εξαγοράς, σε ενδιαφερόμενους για την ανάπτυξη της εταιρείας.

4.2. Πολιτικοοικονομικό πλαίσιο για τις ιδιωτικοποιήσεις

4.2.1. Δημιουργία κατάλληλου νομοθετικού πλαισίου

Οι αποκρατικοποιήσεις εταιρειών του Δημοσίου στην Ελλάδα και, επομένως, των εταιρειών του ΟΑΕ γίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1386/83, άρθρο 9, του ν. 1892/90, άρθρο 46α, του ν. 2000/91 άρθρο 14, καθώς και του ν. 2190/20 περί ΑΕ.

Οι νόμοι αυτοί, όμως, δε συνιστούν ένα ολοκληρωμένο νομοθετικό πλαίσιο για την απρόσκοπτη διενέργεια των ιδιωτικοποιήσεων. Αποτελούν, μάλλον, περιπτωσιακές παρεμβάσεις για να αντιμετωπιστούν κωλύματα που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία της ιδιωτικοποίησης των εταιρειών.

Κατά την ιδιωτικοποίηση των εταιρειών του ΟΑΕ διαπιστώθηκε ότι για μία σειρά από εταιρείες δεν κατέστη δυνατόν να υπογραφεί τελική συμφωνία εξαγοράς λόγω νομικών κωλυμάτων. Ενδεικτικά αναφέρονται οι περιπτώσεις της ΜΕΛ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΑΡΤΟΥ ΑΕ, ΕΛΙΝΤΑ ΑΒΕΕ, και ΑΖΙΝΚΟ ΑΒΕΕ, όπου δεν κατέστη δυνατόν να γίνει η άρση των βαρών από τις εμπράγματα ασφάλειες (υποθήκες), τις οποίες είχε το Δημόσιο επί των

ακινήτων των εταιρειών αυτών. Κατά συνέπεια μένουν αδρανείς ή υπολειμματούς για περισσότερο από δύο χρόνια οι εταιρείες αυτές, δεν μπορούν να περάσουν οριστικά στους ιδιώτες και δεν προχωρούν τα επιχειρηματικά σχέδια των επενδυτών. Σε μια σειρά από ιδιωτικοποιήσεις εταιρειών, οι ανεπάρκειες του νομοθετικού πλαισίου οδήγησαν σε σημαντικές καθυστερήσεις, σε αύξηση του κόστους ή αποθάρρυναν την προσέλευση επενδυτών.

Από μελέτη που εκπονήθηκε στον ΟΑΕ για τις δυσχέρειες που παρουσιάστηκαν ή παρουσιάζονται κατά την ιδιωτικοποίηση των εταιρειών του, προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Η αναγκαιότητα για την επιμήκυνση των χρονικών προθεσμιών της εκκαθάρισης.
2. Η ανάγκη για την καθιέρωση και τρίτου πλειοδοτικού διαγωνισμού πριν από την τμηματική πώληση.
3. Η ανάγκη της απαλλαγής από την υποχρέωση προσκόμισης φορολογικής ενημερότητας.
4. Η ανάγκη για την αυτοδίκαιη άρση των υποθηκών από το Δημόσιο με τη σύναψη οριστικού συμβόλαιου και εξόφληση των δόσεων.
5. Απαλλαγή από τους φόρους για διάστημα που προηγείται της πώλησης.
6. Δικαίωμα μίσθωσης και των υπό εκκαθάριση εταιρειών.
7. Δυνατότητα πώλησης κατά λειτουργική ενότητα κατά τη διάρκεια όλων των φάσεων της εκκαθάρισης.
8. Καταστροφή των μετοχών με κοινή απόφαση μετόχων και πιστωτών για την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης.
9. Δυνατότητα βελτίωσης των προσφορών πριν και μετά την κατακύρωση.

Τα παραπάνω αναφέρονται ενδεικτικά, αποτελούν όμως απαραίτητες προϋποθέσεις για τη διαμόρφωση ενός ευνοϊκού νομοθετικού πλαισίου.

4.2.2. Συναινετικό κλίμα

Καθώς η ιδιωτικοποίηση είναι πρώτιστα πολιτική πράξη, η υλοποίησή της προϋποθέτει ύπαρξη συναινετικού κλίματος.

Σήμερα, το μεγαλύτερο μέρος του ελληνικού λαού αποδέχεται την αναγκαιότητα να περάσουν οι λεγόμενες προβληματικές επιχειρήσεις στον ιδιωτικό τομέα, επομένως υπάρχει μία ευρύτερη αποδοχή των ιδιωτικοποιήσεων. Τούτο επιβάλλεται, άλλωστε, και λόγω της κατάστασης στην οποία βρίσκονται τα δημόσια οικονομικά της χώρας. Από την άλλη μεριά, όμως, η παρούσα δομική ύφεση, η οποία μπορεί να ονομαστεί και μερική αποτυχία της οικονομίας της αγοράς, οδηγεί σε αιτήματα για περισσότερο κρατικό παρεμβατισμό. Τούτο γίνεται ιδιαίτερα αισθητό σε σχέση με την πολιτική της απασχόλησης, ιδιαίτερα σε περιοχές βιομηχανικής παρακμής.

Για να επιτευχθεί η αναγκαία συναίνεση, τόσο της κοινής γνώμης, όσο και των εργαζόμενων σε υπό ιδιωτικοποίηση εταιρείες, καταβάλλεται προσπάθεια για ένα σε βάθος διάλογο, τόσο με τους εργαζόμενους και τους συνδικαλιστικούς φορείς, όσο και με φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης και της περιφέρειας. Τούτο είναι ιδιαίτερα αναγκαίο σε περιπτώσεις όπου κατά την ιδιωτικοποίηση διατηρείται ένα μέρος μόνο των υπαρχόντων θέσεων εργασίας. Προϋπόθεση για έναν επιτυχημένο διάλογο με τους αρμόδιους φορείς είναι η πλήρης διαφάνεια στόχων και διαδικασιών κατά την όλη διάρκεια της ιδιωτικοποίησης.

4.2.3. Επενδυτές – Φορείς ιδιωτικοποίησης – Διαφάνεια

Βασικό πρόβλημα στη διαδικασία της ιδιωτικοποίησης αποτελεί η εξεύρεση φερέγγυων επενδυτών. Τα συσσωρευμένα προβλήματα που απασχολούν τις λεγόμενες προβληματικές εταιρείες, σε συνδυασμό με την υπάρχουσα οικονομική ύφεση, δεν οδηγούν σε αθρόα προσέλευση επενδυτών. Επιπρόσθετα, η διερεύνηση των πραγματικών προθέσεων των υποψήφιων επενδυτών είναι αποφασιστικό στοιχείο για επιτυχή ιδιωτικοποίηση.

Στον εντοπισμό του κατάλληλου επενδυτή συμβάλλει τόσο η διαφάνεια στις διαδικασίες ιδιωτικοποίησης, όσο και οι δεσμεύσεις τις οποίες είναι πρόθυμος να αναλάβει ο υποψήφιος επενδυτής. Η ύπαρξη π.χ. διαλυτικών αιρέσεων για την περίπτωση που ο επενδυτής δεν ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις του συμβάλλει τα μέγιστα στη διαπίστωση της αξιοπιστίας του. Η οικονομική επιφάνεια, η παροχή εγγυήσεων και η εμπειρία του υποψήφιου επενδυτή στο σχετικό κλάδο αποτελούν καθοριστικά στοιχεία για την επιλογή του κατάλληλου επενδυτή. Πέρα του επιχειρηματία-επενδυτή, η περίπτωση συμμετοχής φορέων που ενδιαφέρονται για την απόκτηση και διαχείριση επιχειρήσεων του ΟΑΕ έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις πλήρους απουσίας επιχειρηματιών επενδυτών.

Η διευκόλυνση φορέων να αποκτήσουν τη διαχείριση επιχειρήσεων του ΟΑΕ μπορεί να οδηγήσει στην αξιοποίηση αδρανούντος παραγωγικού δυναμικού. Μολονότι εγχειρήματα αυτού του είδους αποτελούν νέους θεσμούς και συνεπάγονται σημαντικούς κινδύνους, θεωρείται σκόπιμη η προώθηση αυτών των μοντέλων συνεργασίας για την περαιτέρω ανάπτυξη των εταιρειών και των περιοχών στις οποίες δρουν γενικότερα. Φορείς αυτού του είδους μπορεί να είναι είτε αναπτυξιακές εταιρείες είτε ομάδες εργαζόμενων ή συνδυασμός εργαζόμενων, φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης και επιχειρηματιών, που από κοινού αναλαμβάνουν την απόκτηση και διαχείριση των προβληματικών επιχειρήσεων.

4.3. Πρόγραμμα ιδιωτικοποίησης εταιρειών του ΟΑΕ

4.3.1. Το λειτουργικό πρόγραμμα του ΟΑΕ

Το λειτουργικό πρόγραμμα του ΟΑΕ περιλαμβάνει:

1. Συγκεκριμένο πρόγραμμα ιδιωτικοποίησης, εξυγίανσης και εκκαθάρισης των επιχειρήσεών του.
2. Χρονοδιάγραμμα εφαρμογής του παραπάνω προγράμματος.

Οι επιχειρήσεις του ΟΑΕ, ανάλογα με την οικονομική και νομική τους θέση, κατανέμονται σε τρεις κατηγορίες:

1. Επιχειρήσεις υπό ιδιωτικοποίηση.
2. Επιχειρήσεις προς εξυγίανση.
3. Επιχειρήσεις στο στάδιο μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων.

4.3.2. Επιχειρήσεις υπό ιδιωτικοποίηση

Στο πρώτο τρίμηνο του 1994 προβλέπεται ιδιωτικοποίηση των εταιρειών:

- ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΠΑΤΡΑΪΚΗ ΣΑΜΟΥ ΑΕ και
- ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΠΑΤΡΑΪΚΗ Ν. ΙΩΝΙΑΣ ΑΕ

Οι διαπραγματεύσεις με τους επενδυτές για τις παραπάνω εταιρείες έχουν ολοκληρωθεί και έχει ανατεθεί στην εκκαθαρίστρια εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΕ, θυγατρική της ΕΤΒΑ, να καταρτίσει τις συμβάσεις για την εξαγορά των εταιρειών.

Στο δεύτερο τρίμηνο του 1994 προβλέπεται ιδιωτικοποίηση των εταιρειών:

- ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΠΑΤΡΑΪΚΗ ΚΛΩΣΤΗΡΙΟ ΣΥΡΟΥ ΑΕ
- ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΠΑΤΡΑΪΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΤΟΙΜΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ ΒΟΛΟΥ ΑΕ (ΒΕΕΒ)
- ΕΛΙΝΤΑ ΑΒΕΕ
- ΑΖΙΝΚΟ ΑΒΕΕ

Προβλέπεται επίσης η πώληση της εταιρείας ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΠΑΤΡΑΪΚΗ ΥΦΑΝΤΗΡΙΟ ΧΑΛΚΙΔΑΣ ΑΕ, χωρίς να διαφαίνεται δυνατότητα επαναλειτουργίας της. Προβλέπεται, όμως, η μεταφορά και αξιοποίηση εξοπλισμού σε άλλες εταιρείες της ΠΕΙΡΑΪΚΗΣ ΠΑΤΡΑΪΚΗΣ ή η μεταφορά του εξοπλισμού σε βαλκανικές χώρες. Στην ίδια περίοδο εκτιμάται ότι θα έχουν

ολοκληρωθεί και οι διαδικασίες ιδιωτικοποίησης της ΜΕΛ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΑΡΤΟΥ ΑΕ. Μέχρι τέλους του χρόνου θα δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την ιδιωτικοποίηση των εταιρειών ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΧΑΡΤΟΠΟΙΙΑ ΑΕ και ΚΕΡΑΦΙΝΑ ΑΕ.

Ως γνωστό, σε σχέση με τις εταιρείες αυτές υπάρχουν προβλήματα με τους πρώην ιδιοκτήτες, τα οποία όμως θα αντιμετωπιστούν είτε διά της δικαστικής οδού είτε με νομοθετικές ρυθμίσεις.

Ως εκ τούτου, εκτιμάται ότι θα έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες για την εισαγωγή τους στις αρχές του 1995 στο Χρηματιστήριο Αξιών των Αθηνών, καθώς οι εταιρείες αυτές διακρίνονται από κερδοφορία τα τελευταία χρόνια και πληρούν τις προϋποθέσεις για την εισαγωγή τους στο Χρηματιστήριο Αξιών.

Στην περίπτωση της εταιρείας ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΠΑΤΡΑΪΚΗ ΚΛΩΣΤΟΨΦΑΝΤΗΡΙΟ ΠΑΤΡΑΣ ΑΕ, εφαρμόζεται ήδη ένα πρόγραμμα συντήρησης, το οποίο θα ολοκληρωθεί μέχρι το Μάιο του 1994, και αποβλέπει στην παραγωγική ετοιμότητα των ανταγωνιστικών τμημάτων του μηχανολογικού εξοπλισμού της εταιρείας. Παράλληλα εκπονείται ένα επιχειρηματικό σχέδιο (business plan) για την επαναλειτουργία της εταιρείας, το οποίο θα τεθεί υπόψη των υποψήφιων επενδυτών. Οι διαδικασίες για την επιλογή του επενδυτή ή του φορέα λειτουργίας της εταιρείας θα έχουν ολοκληρωθεί μέσα στο μήνα Μάιο αυτού του έτους.

4.3.3. Επιχειρήσεις προς εξυγίανση

Η προσπάθεια που καταβλήθηκε για την ιδιωτικοποίηση των εταιρειών ΑΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΙ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ ΑΕ (πρώην εταιρείες Σκαλιστήρη), ΛΑΡΚΟ ΑΕ και ΒΩΞΙΤΕΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ ΑΕ δεν οδήγησε σε θετικά αποτελέσματα. Για να στεφτεί με επιτυχία μία νέα προσπάθεια ιδιωτικοποίησης των εταιρειών αυτών, είναι απαραίτητο να ληφθούν ιδιαίτερα μέτρα για καθεμιά από τις εταιρείες χωριστά.

1. Συγκρότημα Σκαλιστήρη: Οι εταιρείες του συγκροτήματος Σκαλιστήρη (ΑΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΙ ΛΕΥΚΟΛΙΘΟΙ ΑΕ) βρίσκονται σε καθεστώς εκκαθάρισης εν λειτουργία. Για τη διευκόλυνση της ιδιωτικοποίησης των εταιρειών εκπονείται από το ΙΓΜΕ μία μελέτη βιωσιμότητας, που θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι το μήνα Μάιο του τρέχοντος έτους. Παράλληλα διαμορφώθηκαν δύο παραγωγικές ενότητες (ενότητα λευκόλιθου και ενότητα χρώμιου). Καθεμιά από τις ενότητες αυτές θα είναι αντικείμενο χωριστού διαγωνισμού για την επιλογή του κατάλληλου επενδυτή. Τα μη παραγωγικά τμήματα των περιουσιακών στοιχείων του παραπάνω συγκροτήματος θα εκποιηθούν σε ξεχωριστούς πλειστηριασμούς.

2. ΛΑΡΚΟ ΑΕ: Οποιοσδήποτε δραστηριότητες για την ιδιωτικοποίηση της ΛΑΡΚΟ ΑΕ έπονται της προσπάθειας για την εξυγίανση και τη μακροχρόνια ανάπτυξη της εταιρείας. Στην παρούσα φάση καταρτίζεται μεσομακροπρόθεσμος στρατηγικός σχεδιασμός της εταιρείας. Βασικά στοιχεία του στρατηγικού αυτού σχεδιασμού είναι:

- α. Η επίλυση του προβλήματος του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας. Άμεσα επιδιώκεται η αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού στα πλαίσια ανταγωνιστικής τιμής ηλεκτρικού ρεύματος, δηλαδή σύμφωνα με τα ισχύοντα για άλλες βιομηχανικές μονάδες. Μεσοπρόθεσμα επιδιώκεται λύση στα πλαίσια της δημιουργίας μονάδας ηλεκτρικής ενέργειας 450 MW, που θα καλύψει τις ανάγκες των εννέα ηλεκτροβόρων βιομηχανιών της χώρας. Η μονάδα αυτή προβλέπεται να εγκατασταθεί σε χώρους της ΛΑΡΚΟ, θα λειτουργεί με φυσικό αέριο και θα επιτρέψει να κρατηθεί το κόστος ενέργειας σε ανταγωνιστικά επίπεδα.
- β. Δεύτερο στοιχείο είναι ο εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων, με στόχο την περιστολή του βιομηχανικού κόστους.
- γ. Η αντιμετώπιση του προβλήματος των αποθεμάτων, με στροφή σε κοιτάσματα άλλων χωρών καλύτερου περιεχόμενου νικελίου, στοχεύει στην αξιοποίηση των εργοστασίων της ΛΑΡΚΟ ΑΕ και την εξασφάλιση της ανταγωνιστικότητάς της.

Αναμένεται ότι με το στρατηγικό αυτό σχεδιασμό θα διευρυνθούν οι δυνατότητες της ΛΑΡΚΟ ΑΕ και θα εξευρεθούν πόροι για τη χρηματοδότηση του επενδυτικού της προγράμματος.

3. ΒΩΞΙΤΕΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ ΑΕ: Οι ΒΩΞΙΤΕΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ ΑΕ διαθέτουν κοιτάσματα μεταλλευμάτων σε διάφορα μέρη της χώρας, των οποίων η λειτουργία και εκμετάλλευση δεν είναι ικανοποιητική. Στα πλαίσια της υλοποίησης της μονάδας για την αλουμίνα, οι ΒΩΞΙΤΕΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ ΑΕ συμπεριλαμβάνονται στους προμηθευτές της και ανοίγονται νέες προοπτικές για την εταιρεία. Η σημερινή διοίκηση της εταιρείας εκπονεί επιχειρησιακό σχέδιο, το οποίο θα αποτελέσει βάση για την προώθηση της ιδιωτικοποίησής της.

4.3.4. Επιχειρήσεις για μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων

Στην προκειμένη περίπτωση υπάγονται εταιρείες που βρίσκονται σε εκκαθάριση του άρθρου 9 του ν. 1386/83, του άρθρου 46 του ν. 1892/90 και του ν. 2190/20. Λόγω εκκρεμοτήτων δεν έχουν ακόμη πωληθεί όλα τα βασικά περιουσιακά στοιχεία. Οι εταιρείες είναι οι ακόλουθες:

1. ΑΡΙΣΤΟΝ ΑΕ: στις 31.8.84 υπήχθη στις διατάξεις του ν. 1386/83.
2. ΓΟΥΝΑΡΑΣ ΑΕ: στις 22.10.90 υπήχθη στο ν. 2190/20.
3. ΕΠΑΣ ΑΕ: στις 22.10.91 ετέθη υπό εκκαθάριση βάσει του άρθρου 9 του ν. 1386/83.
4. ΜΗΝΙΑΔΗΣ-ΦΩΤΙΑΔΗΣ: στις 25.4.89 ετέθη υπό εκκαθάριση βάσει του άρθρου 7 παρ.3 του ν. 1386/83.
5. ΟΥΖΟ ΚΑΤΣΑΡΟΥ: στις 17.10.86 εντάχθηκε στην ειδική εκκαθάριση βάσει του άρθρου 9 του ν. 1386/83.
6. ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ ΑΕ: στις 25.6.91 ετέθη σε ειδική εκκαθάριση βάσει του άρθρου 9 του ν. 1386/83.

4.4. Συνοπτική εκτίμηση του προγράμματος

Σκοπός του ΟΑΕ, σύμφωνα με τον ιδρυτικό του νόμο (άρθρο 2 του ν.1386/83), είναι η συμβολή στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Βασική επιδίωξη της αναπτυξιακής στρατηγικής της χώρας είναι η οικοδόμηση μιας σύγχρονης, ισχυρής και διεθνώς ανταγωνιστικής βιομηχανίας. Προϋπόθεση για την οικοδόμηση ανταγωνιστικής βιομηχανίας είναι η αναδιάρθρωση και ο εκσυγχρονισμός παραδοσιακών κλάδων, η ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων και η ποιοτική αναβάθμιση του βιομηχανικού τομέα. Η αναδιάρθρωση του βιομηχανικού τομέα βασίζεται, μεταξύ άλλων, στην ενίσχυση της προσπάθειας που καταβάλλουν οι βιομηχανικές επιχειρήσεις της χώρας για την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των δυνατοτήτων ανάπτυξής τους. Το πέρασμα εταιρειών του Δημοσίου σε ιδιώτες επενδυτές (πρόγραμμα ιδιωτικοποίησης του ΟΑΕ) στοχεύει στην κινητοποίηση του ιδιωτικού τομέα για την αναδιάρθρωση και αύξηση της ανταγωνιστικότητας των εταιρειών αυτών.

Η προσπάθεια αυτή των ιδιωτών-επενδυτών ενισχύεται, βέβαια, από την πολιτεία με μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, τόσο σε εθνικό, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

Στην παρούσα φάση, η διαφάνεια στόχων και διαδικασιών κατά την ιδιωτικοποίηση των εταιρειών του ΟΑΕ, βρήκε ήδη θετική ανταπόκριση από τους υποψήφιους επενδυτές. Παρά τη δυσμενή οικονομική συγκυρία, οι υποψήφιοι επενδυτές αποδέχτηκαν τη δέσμη των στόχων ιδιωτικοποίησης, την υλοποίηση των οποίων επιδιώκει ο ΟΑΕ, και ανέλαβαν συγκεκριμένες δεσμεύσεις για:

- επενδύσεις,
- θέσεις εργασίας,
- περαιτέρω ανάπτυξη των εταιρειών.

Ο μέχρι τώρα απολογισμός προόδου της ιδιωτικοποίησης των εταιρειών του ΟΑΕ είναι ο ακόλουθος:

1. Η ιδιωτικοποίηση έξι εταιρειών του ΟΑΕ βρίσκεται σε στάδιο ολοκλήρωσης. Σε δύο άλλες περιπτώσεις η ολοκλήρωση προσκρούει σε νομικά προβλήματα.
2. Δημιουργούνται 200 νέες θέσεις εργασίας, διατηρούνται άλλες 200, ενώ καταργούνται 130 θέσεις εργασίας.
3. Συνεχίζουν τη λειτουργία τους 3 επιχειρήσεις, επαναλειτουργούν 2 και πωλούνται τα περιουσιακά στοιχεία 1 αδρανούς επιχείρησης.

Σημειώσεις

1. Michael Stolpe, *Industriepolitik aus Sicht der neuen, Wachstumstheorie*, στο *Die Weltwirtschaft*, τεύχος 3/1993, σελ. 361.
2. Υπουργός Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας κ. Σημίτης, «Βασικές Κατευθύνσεις των Προτάσεων για το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (ΚΙΣ)». (Βλ. Προγραμματικές Δηλώσεις της Κυβέρνησης στις 25.10.93.)
3. ΥΒΕΤ, «Εξειδίκευση των Μέτρων του Προγράμματος της Βιομηχανίας» σελ. 5, κείμενο εργασίας, 1994.
4. Ε.Σ. Σάββας, Ε.Κ. Κονδύλης, *Ιδιωτικοποίηση και Παραγωγικότητα*, εκδ. Παπαζήση, 1993, σελ. 23.
5. G. Turheim, Hanischiz, «Privatisierung in Westeuropa: der franzoesische Weg mit einem Vergleich der britischen Privatisierung und einigen Rueckschlussen auf Oesterreich», στο *Wirtschaft und Gesellschaft*, τεύχος 4 /1993, σελ. 498.
6. Γιάννης Καλογήρου, *Προβληματικές Δομές στην Ελληνική Βιομηχανία: Η Δημιουργία και οι Απόπειρες Αντιμετώπισης του Προβλήματος, Δημόσιες και Ιδιωτικές Στρατηγικές. Βιομηχανική και Τεχνολογική Πολιτική στην Ελλάδα*, εκδ. «Θεμέλιο» 1993, σελ. 152.
7. Γιάννης Καλογήρου, όπ.π., σελ. 158.
8. Γιάννης Καλογήρου, όπ.π., σελ. 159.
9. Γιάννης Καλογήρου, όπ.π., σελ. 164.
10. Προγραμματικές Δηλώσεις της Κυβέρνησης την 24η Απριλίου, *Κέρδος*, 25 Απριλίου 1990.
11. Πάνος Καζάκος, *Ο Ρυθμιστικός Ρόλος του Κράτους στην Οικονομία, Προβλήματα και Προοπτικές της Πολιτικής Αποκρατικοποιήσεων στην Ελλάδα, στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα: Η Πρόκληση της Προσαρμογής*, σελ. 139, ΕΚΕΜ, εκδ. Παπαζήση, 1993.
12. Γιάννης Καλογήρου, όπ.π., σελ. 171.